

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-04-16
Besvaras senast
2026-04-22 kl. 12.00

Till bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa (M)

2025/26:715 Demokratibistånd till Iran

Den 7 februari meddelade regeringen att beslut hade tagits om 10 miljoner kronor till stöd för människorättsförsvarare, demokratiförespråkare eller andra aktörer som verkar för ökad yttrandefrihet i Iran. Stödet kommer att kanaliseras via Sida.

Stödet i sig självt är ett steg i rätt riktning. Det iranska folket behöver omvärldens stöd för att ersätta mullornas regim med ett demokratiskt styre. Däremot är det viktigt att dessa resurser inte hamnar hos aktörer som inte har demokratiska värderingar eller det iranska folkets förtroende.

En organisation som ständigt agerar genom diverse bulvanorganisationer och genom ekonomiska medel lyckas få före detta politiker och opinionsbildare att sprida en positiv bild av organisationen är Folkets mujahedin. På grund av att organisationen hade ett långt och fördjupat samarbete med Saddam Hussein, samt för att det förekom övergrepp inom organisationen som Folkets mujahedin aldrig genomlyst, har förtroendet för Folkets mujahedin urholkats bland iranier. Anledningen till att Folkets mujahedin använder sig av bulvanorganisationer är just organisationens dåliga anseende.

Även iranska kommunistpartier brukar använda sig av bulvanorganisationer, delvis för att få ekonomiska medel från olika myndigheter, delvis för att kommunism av uppenbara skäl har dåligt rykte.

Den iranska underrättelsetjänsten är duktig på att infiltrera både organisationer utanför och inom Iran. Delar av den iranska oppositionen i exil är infiltrerad av regimen, antingen genom Irans underrättelseorgan eller genom reformistfalangen inom regimen.

Allt detta skapar förhållanden där det är svårt att hitta en trovärdig aktör bland den iranska oppositionen att ge demokratibistånd till, även om det finns många trovärdiga aktörer, om man har sakkunskap nog att identifiera dem. Men det har visat sig att denna fördjupade sakkunskap om den iranska oppositionen ofta saknas hos västerländska institutioner.

Med hänsyn till det som anförts ovan vill jag fråga bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa:

Hur avser ministern att säkerställa att demokratibiståndet till Iran på 10 miljoner kronor inte hamnar i fel händer?

.....

Nima Gholam Ali Pour (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann